

ALUTAGUSE VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Iisaku

27. juuni 2019 nr

Rahvakohtunikukandidaatide valimine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 26 ja kohtute seaduse § 106 lõike 2 alusel ja lähtudes Viru Maakohtu esimehe 25.03.2019. a kirjast nr 11-5/1 ning seoses rahvakohtunike volituste tähtaja lõppemisega 2019. a viimases kvartalis ja tuginedes salajase hääletamise tulemustele,

Alutaguse Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Lugeda valituks Viru Maakohtu rahvakohtunikukandidaatideks järgmised isikud:
  - 1.1. ....
  - 1.2. ....
  - 1.3. ....
  - 1.4. ....
2. Avaldada rahvakohtunikukandidaatide nimekiri kohtute seaduse § 107 lõikes 3 nõutud andmetega Ametlikes Teadaannetes.
3. Igaühel on õigus rahvakohtunikukandidaadi rahvakohtunikuks nimetamine vaidlustada Viru Maakohtu rahvakohtunike nimetamise komisjonis.
4. Käesoleva otsuse peale võib esitada Alutaguse Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Raivo Raap
Volikogu esimees

Seletuskiri otsuse eelnõu juurde

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 26 alusel on rahvakohtunikukandidaatide valimine volikogu ainupädevuses. Kohute seaduse § 106 lõike 1 kohaselt võib kandidaate esitada omavalitsusüksuse volikogu iga liige. Sama paragrahvi lõike 2 järgi valib rahvakohtunikukandidaadid kohaliku omavalitsusüksuse volikogu.

Viru Maakohtu esimees Astrid Asi andis 25.03.2019. a kirjaga nr 11-5/1 teada, et 2019. a viimases kvartalis lõpevad 2015. a novembris nimetatud rahvakohtunike volitused. 01. augustiks 2019. a on vaja esitada Viru Maakohtule kohtute seaduse § 103, 106 lõigete 1 ja 2 ning § 107 sätetega kooskõlas Alutaguse Vallavolikogu poolt valitud ja Ametlikes Teadaannetes avaldatud rahvakohtunike kandidaatide nimekiri koos rahvakohtunike kandidaatide poolt täidetud ankeetidega.

Rahvakohtunikud valitakse proportsionaalselt omavalitsuse rahvaarvuga, Alutaguse vallast tuleb valida 4 kandidaati.

Alutaguse Vallavalitsus andis kodulehe kaudu vallaelanikele teada, et oodatakse sooviavaldusi kandideerimaks rahvakohtunikuks. Ankeet tuli esitada vallavalitsusele hiljemalt 10. maiks. Kahjuks avaldusi ei laekunud, kuid individuaalselt vallaelanikega vesteldes saime nelja kandidaadi (Ene Allikas, Pille Juursalu, Anu Kljutšnik, Ave Lohu) ankeedid, kes on andnud nõusoleku rahvakohtunikuks kandideerimiseks.

Esitatud kandidaatide seast nimetab kohtu juures asuv rahvakohtunike nimetamise komisjon rahvakohtunikud ametisse. Rahvakohtunikke nimetades arvestab komisjon kandidaatide sobivust, nende kohta esitatud põhjendatud vastuväiteid ning seda, et rahvakohtunike hulgas oleks eri soost ja vanusest, erinevatest sotsiaalsetest rühmadest ning eri tegevusvaldkondades tegutsevad isikuid.

Rahvakohtuniku töö on tasustatud. Rahvakohtunikule makstakse töö eest nii tasu kui ka hüvitatakse õigusemõistmises osalemisega seotud kulutused.

Rahvakohtunik on kaasatud ainult maakohtutes esimese astme kuritegude kriminaalasjade arutamisse. Kohtu koosseisu kuulub sellistel protsessidel lisaks eesistujast kohtunikule kaks rahvakohtunikku.

Rahvakohtunik nimetatakse neljaks aastaks ning sama isikut ei või nimetada rahvakohtunikuks järjest rohkem kui kaheks perioodiks.

Ametisse nimetatud rahvakohtunikud annavad kohtu üldkogu ees vande.

Õigusemõistmises osalema kutsutud rahvakohtunik võib osalemisest loobuda mõjuval põhjusel, teatades sellest viivitamatult kohtule.

Rahvakohtuniku volitused võib ennetähtaegselt lõpetada tema avalduse alusel kui selleks on mõjuv põhjus. Rahvakohtuniku volituste ennetähtaegse lõpetamise otsustab rahvakohtunike nimetamise komisjon kohtu esimehe ettepanekul.

Väljavõte kohtute seadusest:

§ 102. Rahvakohtuniku osalemine õigusemõistmises

- (1) Rahvakohtunik osaleb õigusemõistmises maakohtus kohtumenetluse seadustes sätestatud alustel ja korras.
- (2) Õigusemõistmisel on rahvakohtunikul võrdsed õigused kohtunikuga.

§ 103. Rahvakohtunikule esitatavad nõuded

(1) Rahvakohtunikuks võib nimetada 25–70-aastase teovõimelise Eesti kodaniku, kelle elukoht on Eestis ja kes oskab eesti keelt keeleseaduses sätestatud C1-tasemel või sellele vastaval tasemel ning on rahvakohtuniku tegevuseks sobivate kõlbeliste omadustega.

(2) Rahvakohtunikuks ei või nimetada isikut, kes on:

- 1) süüdi mõistetud kuriteo eest;
- 2) pankrotivõlgnik;
- 3) tervise tõttu sobimatu;
- 4) omanud püsivat elukohta, see tähendab elukohta, mille aadressiandmed on kantud rahvastikuregistrisse, alla ühe aasta selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes on esitanud ta rahvakohtunikukandidaadiks;
- 5) kohtu, prokuratuuri või politseiteenistuses;
- 6) kaitseväeteenistuses;
- 7) advokaat, notar või kohtutäitur;
- 8) Vabariigi Valitsuse liige;

- 9) valla- või linnavalitsuse liige;
- 10) Vabariigi President;
- 11) Riigikogu liige.

(3) Kuriteos süüdistatavat isikut ei või kriminaalmenetluse ajal rahvakohtunikuks nimetada.

§ 104. Rahvakohtuniku volituste tähtaeg

- (1) Rahvakohtunik nimetatakse neljaks aastaks.
- (2) Isikut ei või nimetada rahvakohtunikuks järjest rohkem kui kaheks perioodiks.
- (3) Rahvakohtuniku volituste tähtaja lõppemisest teatab maakohtu esimees kohaliku omavalitsuse volikogule vähemalt neli kuud ette.
- (4) Kui rahvakohtuniku volitused lõpevad kohtumenetluse ajal, jätkab ta oma ülesannete täitmist kohtuasja lahendamiseni selles kohtus.

§ 105. Rahvakohtuniku volituste ennetähtaegne lõpetamine

- (1) Rahvakohtuniku volitused lõpetatakse, kui ilmneb käesoleva seaduse § 103 lõikes 2 nimetatud asjaolu. Kui selleks on mõjuv põhjus, võib rahvakohtuniku volitused lõpetada tema avalduse alusel.
- (2) Rahvakohtuniku volituste ennetähtaegse lõpetamise otsustab käesoleva seaduse §-s 108 nimetatud komisjon maakohtu esimehe ettepanekul.

§ 106. Rahvakohtunikukandidaadi valimise kord

- (1) Kandidaate võib esitada omavalitsusüksuse volikogu iga liige.
- (2) Rahvakohtunikukandidaadid valib kohaliku omavalitsusüksuse volikogu.
- (3) Maakohtu tööpiirkonda kuuluva omavalitsusüksuse volikogu esitavate kandidaatide arvu määrab kohtu esimees. Rahvakohtunikukandidaatide arv peab olema võrdeline omavalitsusüksuse elanike arvu ja kohtu tööpiirkonna elanike arvu suhtega.

§ 107. Rahvakohtunikukandidaatide nimekiri

- (1) Rahvakohtunikukandidaatide nimekirja esitab omavalitsusüksuse volikogu maakohtule vähemalt kaks kuud enne rahvakohtunike volituste lõppemist. Nimekirjas märgitakse rahvakohtunikukandidaadi nimi, isikukood, aadress, töökoht ning amet või tegevusala.
- (2) Rahvakohtunikukandidaatide nimekiri avaldatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded vähemalt kaks kuud enne varem nimetatud rahvakohtunike volituste lõppemist. Nimekirja esitab avaldamiseks omavalitsusüksuse volikogu.
- (3) Avaldada tuleb rahvakohtunikukandidaadi nimi, töökoht ja amet või tegevusala.
- (4) Igaühel on õigus rahvakohtunikukandidaadi rahvakohtunikuks nimetamine vaidlustada maakohtu rahvakohtunike nimetamise komisjonis.
- (5) Teade vaidlustamise õiguse kohta ja vaidlustamise kord avaldatakse koos rahvakohtunikukandidaatide nimekirjaga väljaandes Ametlikud Teadaanded.

§ 108. Rahvakohtuniku nimetamine

- (1) Rahvakohtunikukandidaatide seast nimetab rahvakohtuniku ametisse kohtu juures asuv rahvakohtunike nimetamise komisjon, mille koosseisu kinnitab kohtu esimees.
- (2) Rahvakohtunike nimetamise komisjoni kuuluvad maakohtu esimees ja kohtu üldkogu valitud kohtunik ning maakohtu tööpiirkonda kuuluva iga kohtumaja juht või kohtumaja juhi poolt sama kohtumaja kohtunike hulgast nimetatud esindaja. Komisjoni esimeheks on kohtu esimees.

(3) Komisjon on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole komisjoni liikmetest, sealhulgas komisjoni esimees. Komisjon teeb otsuse kohalolevate liikmete häälteenamusega. Kui hääled jagunevad võrdselt, on otsustav komisjoni esimehe hääl.

(4) Komisjon nimetab rahvakohtunikukandidaatide seast rahvakohtunikuks selle kohtu jaoks kindlaks määratud arvu isikuid.

(5) Rahvakohtuniku nimetades arvestab komisjon kandidaadi sobivust, kandidaadi kohta esitatud põhjendatud vastuväiteid ning seda, et rahvakohtunike hulgas oleks eri soost ja vanusest, erinevatest sotsiaalsetest rühmadest ning eri tegevusvaldkondades tegutsevad isikuid.

§ 109. Rahvakohtuniku vanne

Rahvakohtunik annab kohtu üldkogu ees järgmise vande: «Töotan jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale. Töotan mõista õigust oma südametunnistuse järgi kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse ja seadustega.»

§ 110. Rahvakohtuniku osalemine õigusemõistmises

(1) Rahvakohtunikud kutsutakse kohtusse õigusemõistmises osalema arvestusega, et rahvakohtunikud osaleksid õigusemõistmises võimalikult võrdselt.

(2) Kui rahvakohtunik ei saa kohtuistungile ilmuda, kutsutakse tema asemel istungile teine rahvakohtunik.

§ 111. Rahvakohtuniku kohustused

(1) Õigusemõistmises osalema kutsutud rahvakohtunik on kohustatud ilmuma kohtuistungile.

(2) Kui rahvakohtunik ei saa kohtuistungil mõjuval põhjusel osaleda, peab ta sellest kohtule viivitamata teatama.

(3) Rahvakohtuniku kohta kehtivad käesoleva seaduse §-des 70–72 loetletud kohustused.

(4) Rahvakohtunikule võib ametisoleku ajal kriminaalasjas süüdistuse esitada ainult tema tööpiirkonna maakohtu esimehe nõusolekul.

§ 112. Rahvakohtunikule tasu maksmine

(1) Rahvakohtunikule makstava tasu suuruse ja maksmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Valdkonna eest vastutav minister ei tohi määrusega kehtestatavat rahvakohtuniku tasu suurust vähendada.

(2) Rahvakohtunikule hüvitatakse õigusemõistmises osalemisega seotud kulud.

(3) Tööandja peab rahvakohtuniku õigusemõistmises osalemise ajaks tööst vabastama.